

MINISTRI KÄSKKIRI

29.11.2019 nr 1.1-2/19/319

Õppeõiguse mitteamdmine

Kõrgharidusseaduse § 10 lg 1 punkti 3 alusel ning tuginedes Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri hindamisnõukogu 8. aprilli 2019. a otsusele:

1. Keeldun erarakenduskõrgkoolile *Nordic School of Hospitality and Innovation* (edaspidi *NSHI*) isikuteeninduse õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppe õiguse andmisest.
2. NSHI õppeõiguse taotlus isikuteeninduse õppekavagrupis rakenduskõrgharidusõppe õiguse saamiseks esitati 13.12.2018. a.
 - 2.1. Kõrgharidusseaduse § 9 lõike 3 kohaselt hindab Haridus- ja Teadusministeerium kõrghariduse kvaliteeti kaasates, kas õppekvaliteet vastab kõrgharidustaseme õppe nõuetele ning kas õppeks vajalikud ressursid ja jätkusuutlikkus on piisavad.
 - 2.2. Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi *EKKA*) teostas taotluse ekspertiisi. *EKKA* hindamisnõukogu tegi 08.04.2019. a otsuse, mille kohaselt vastab erarakenduskõrgkooli *Nordic School of Hospitality and Innovation* isikuteeninduse õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppe läbiviimise kvaliteet, ressursid ning jätkusuutlikkus osaliselt nõutavale tasemele.

EKKA kõrghariduse hindamisnõukogu tõi taotluse kohta antud hinnangus välja järgmised parendusvaldkonnad, mis puudutavad kõrgkooli jätkusuutlikkust: rahvusvaheline üliõpilaskond ei taga veel iseenesest õppekava rahvusvahelisust. Vajalik on selgelt määratleda rahvusvahelisuse olemus ja ulatus. Vajalik on välja töötada kõrgkooli finantsriskianalüüs ja riskide juhtimise kava. Vajalik on värvata kõrgkooli õppejõud, kes täiendaksid välisõppejõudusid ja teeksid nendega koostööd.

EKKA hinnangu kohaselt töötavad kõik õppekava õppejõud põhikohaga partnerasutustes. Seni ei ole selgust nende õppejõudude profiilis ja kogemustes, keda on kavandatud kohapeal värvata. Vajalik oleks värvata kõrgkooli õppejõud, kes täiendaksid välisõppejõudusid ning teeksid nendega koostööd.

- 2.3. 18.09.2019. a pöördus HTM NSHI esindajate poole ning küsis täiendavat infot *EKKA* hindamisraportis viidatud finantsriskianalüüsi ning riskide juhtimise kava osas. Samuti paluti täiendavat informatsiooni rahvusvahelise üliõpilaskonna kohta, mis on üks jätkusuutlikkuse hinnangu aluseks olevaid näitajaid.
- 2.4. 25.09.2019. a esitatud vastuses tõi NSHI välja, et hetkel töötab kooliprojektis 6 inimest - 3 eestlast ja 3 soomlast. Pärast kooli tegevuse alustamist ja käivitamist on kõrgkoolil plaan võtta juurde nii kohalikke kõrgharidustöötajad õppe- ja TAI tegevuste täiendamiseks, kui ka kohalikke kõrgkooliõppejõude rahvusvahelise akadeemilise kaadri abistamiseks. Koostöös *Estonian Business Schooliga* planeeritakse nii täis- kui ka osalise tööajaga kohalike kõrgharidustöötajate ja -õppejõudude värbamist valdavalt TAI, keeleõppe ja IKT

funktsioonide jaoks. Kõrgkooli hinnangute kohaselt tõuseb nende kohalike töötajate arv järgmise 4 aasta jooksul kolmelt 10-le või 13-le, kui kool saavutab täisvõimsusel töötamise. Toodi välja, et kõrgkool kehtestab Eesti rakenduskõrgkoolidega märkimisväärselt kõrgema õppemaksu (9 000 - 15 000 eurot).

- 2.5. 01.10.2019. a esitas Siseminister HTMile seisukoha NSHI õppeõiguse andmise kohta. Siseministri tegi ettepaneku mitte anda NSHI-le õppeõigust, arvestades, et:
- loodava kooli üliõpilaskond ei ole jätkusuutlik, sest koosneb peamiselt kolmandate riikide kodanikest, sealhulgas suuresti ränderiskiga kolmandate riikide kodanikest, mis toob kaasa suureneva ohu riigi avalikule korrale ja sisejulgeolekule ning suureneva töökoormuse õiguskaitse- ja julgeolekuasutustele
 - kooli rahastamisallikate jätkusuutlikkus on küsitav ja
 - kooli õppekava ei lähtu Eesti tööjõuturu vajadustest.

3. Vastavalt kõrgharidusseaduse § 10 lõikele 1 kaalub haridus- ja teadusminister, kas anda ekspertiisi tulemustest lähtudes kõrgkoolile tähtajatu õppeõigus, õppeõigus üheks kuni kolmeks aastaks või mitte anda õppeõigust. Otsuse tegemisel tuleb arvestada õppe kvaliteedi vastavust kõrgharidustaseme õppe nõuetele ning õppeks vajalike ressursside ja jätkusuutlikkuse piisavust.

- 3.1. EKKA väljatoodud riskid õppejõudude ning finantsriskide osas ei võimalda anda tähtajatut õppeõigust. Nimetatud asjaolud võivad oluliselt mõjutada kõrgkooli jätkusuutlikkust.

Seega tuleb vastavalt kõrgharidusseaduse § 10 lõikele 1 haridus- ja teadusministril kaaluda selle vahel, kas anda kõrgkoolile tähtajaline õppeõigus või õppeõigust mitte anda.

- 3.2. Nii EKKA ekspertiisis kui ka Siseministri hinnangus tuuakse välja riskid kõrgkoolil jätkusuutlikkusele.

Kõrgkool on seadnud eesmärgi olla võimalikult rahvusvaheline, HTMile esitatud täiendava info alusel on potentsiaalse üliõpilaskonna päritoluriikide osas nimetatud lisaks Euroopa riikidel ka Venemaa, Hiina, Vietnam, India. Kõrgkooli hinnangul oleks Baltimaadest ning Eestist mõni üksik õppija rühma kohta. Võrdlusena on välisüliõpilaste protsent Eesti üliõpilaste koguarvust 11%. Kõige suurem välisüliõpilase osakaal on EBSis, moodustades 35,8% kõikidest üliõpilastest. See tähendab, et loodava kõrgkooli värbamisüsteem oleks seni Eestis tegutsevatest kõrgkoolidest kategooriliselt erinev, kuna valdava enamuse üliõpilaskonnast moodustaksid välisüliõpilased.

Üliõpilaskond, kellest paljude õppima asumine on sõltuvuses elamisloa saamisega, seab kahtluse alla kõrgkooli jätkusuutlikkuse, kui elamisloa taotluseid ei rahuldata või ei rahuldata mahus, mis tagaks kõrgkooli võimaliku toimimise.

Valdavalt kolmandatest riikidest pärit välistudengitele üles ehitatud õppe rahastamise allikad muudavad õppeasutuse tugevalt sõltuvaks majanduse arengu tsüklilisusest ja sihtriikides toimuvatest arengutest. Kuigi tulenevalt 25.09.2019 HTM-le saadetud täiendavatest selgitustest on Haaga-Helia esimestel aastatel valmis kooli investeerima kuni 2 miljonit eurot, et olla kindel käivitamisastate edukas läbiviimises, ei taga see kindlust kooli rahastamise jätkusuutlikkuse osas pikemas perspektiivis.

Siseministri saadetud kirjas oleva info kohaselt on loodaval kõrgkoolil kavas aastast vastu võtta umbes 100 tudengit, kellest 2/3 (u 66 õpilast) tuleks kolmandatest riikidest nagu Hiina, India, Venemaa, Ukraina, aga ka muudest kolmandatest riikidest (kool jätab loetelu lahtiseks). Kooli esindajad nimetasid Siseministri kohtumisel sihtriigina näiteks ka Nigeeriat. Olukord, kus NSHI näeb oma üliõpilaste sihtturuna valdavalt välisüliõpilasi, sealhulgas kolmandast riikidest pärit üliõpilasi, võib Siseministri hinnangul tuua kaasa suureneva ohu riigi avalikule korrale ja sisejulgeolekule ning suureneva töökoormuse õiguskaitse- ja julgeolekuasutustele. NSHI õppekava ei lähtu Eesti tööjõuturu vajadustest. Loodav kõrgkool pakub rakenduskõrgharidust vaid ühel erialal (hotelliteenindus- ja –majandus), mis ei lähtu Eesti tööjõuturu vajadustest. Majandus- ja

Kommunikatsiooniministeeriumi tööjõuvajaduse ja –pakkumise prognoos aastani 2021 ei nimeta majutust, toitlustust ja turismi tööjõupuudusega valdkondadeks. Seda enam on küsitav kooli lõpetanute toimetulek Eesti ühiskonnas pikemas perspektiivis, mis omakorda suurendab eelnimetatud rände ja sisejulgeolekuga seotud riskide realiseerumise tõenäosust.

- 3.3. Vaatamata asjaolule, et NSHI esitas HTMile täiendavaid selgitusi EKKA viidatud probleemkohtadele, ei andnud selgitused otsuse tegijatele kindlust, et õppe jätkusuutlikkus seoses korraliste õppejõudude arvu ning välisüliõpilastega on kõrgkoolis tagatud.

Kõrgkooli poolt edastatud hinnangute kohaselt tõuseb nende kohalike töötajate arv järgmise 4 aasta jooksul kolmelt 10-le või 13-le, juhul kui kool saavutab täisvõimsusel töötamise. Kuigi kõrgkool prognoosib korraliste õppejõudude arvu tõstmist, ei ole loodava kõrgkooli korraliste õppejõudude praegune struktuur ja arv piisav (3 korralist õppejõudu) tagamaks jätkusuutlikku õppe läbiviimist kooskõlas kõrgharidusstandardi § 3 lg 7 punktiga 1, mis sätestab, et õppe korraldamine vastab nõuetele, kui õppetöök on olemas akadeemilised töötajad, kes vastavad õigusaktides kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele ning kelle arv on lähtuvalt nende ülesannetest, õppe- ja teadustöö mahust ja juhendatavate üliõpilaste arvust piisav, et saavutada õppekava eesmärgid ja õpiväljundid.

Kõrgkooli plaanitav kõrge õppemaks võib kaasa tuua asjaolu, et õppeasutusse ei asu õppima kõrgkooli jätkusuutlikkuse tagamiseks vajalik arv isikuid. Eesti kõrgkoolidega võrreldes on loodaval kõrgkoolil plaanis kehtestada tavapärasest kõrgem õppemaks 9 000 - 15 000 eurot, mis võib olla takistuseks siinsete kohalike üliõpilaste leidmiseks.

- 3.4. Väljatoodud riskid on väga kaalukad ning võivad mõjutada nii kõrgkooli jätkusuutlikkust kui suurendada Eesti ühiskonnas rände ja sisejulgeolekuga seotud riskide realiseerumist. Kui kõrgkooli jätkusuutlikkus ei ole tagatud, võib ohtu sattuda üliõpilaste õiguse haridusele teostamine. Seetõttu teen otsuse mitte anda NSHile isikuteeninduse õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppe õppeõigust.

4. Käesolevat käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Mailis Reps
minister